

VELIKO STAVKOVNO GIBANJE V FRANCIJI

DELAVCI PRETE DALADIERU Z GENERALNO STAVKO

Daladierjeva vlada skuša uvesti fašistične metode na Francoskem

Vojnaščvo nasilno izganja stavkujoče delavce iz okupiranih tovarn in največja francoska delavska zveza je zapretila s 24-urnim generalnim štrajkom. Daladier pripravljen uveljaviti svojo voljo

Vse kaže, da čakajo francosko delavstvo slabči časi in težki boji, kaiti vlada premijerja Daladierja se je postavila popolnoma v službo kapitalistične reakcije in skuša iztrgati delavstvu vse pridobitve, pridobljene pod vlado Leona Bluma. Delavstvo je izprva upalo, da bo Daladier prizanec vsaj glavnim pridobitvam, ampak mož jih je korenito razočaral. Delavstvu naklonjene zakone je začel uničevati že za časa čehoslovaške krize, ki so mu dali pretezo, da zahtevajo obrambni interesi dežele omejitev 40-urnega delovnega tedna. Ko pa je bila ta umetno ustvarjena kriza končana, si je pa domisli, da je v interesu "zdruge gospodarstva", da se suspendira zakone, ki so bili sprejeti pod Blumom.

Tako je delavstvo nazadnje spoznalo, s kom ima opraviti in kakšne namene ima z njim Daladier. Povsem naravno je, da delavstvo ni bilo pri volji mirno dopustiti tega teptanja po težko priborjenih pridobitvah in da se je začelo upirati. Prišlo je do vala sedečih stāvk, najprej v avtomobilski industriji, v znak protesta proti podaljšanju delovnega tedna in nižnjim mezdam, kar je odredil Daladier z dekretom.

Ampak Daladier je pokazal, da se ne bo dal kat takо ugnati in da se ne šali; proti stavkujočim delavcem je poslal vojaščvo, ki jih je nasilno izgnalo iz tovarn, ki so jih okupirali.

To je izvalo hud odpor v delavskih vrstah in največja francoska delavska organizacija, namreč Splošna delavska konfederacija, ki šteje pet milijonov članov, je zapretila z akcijo; ko se Daladier ni hotel ukloniti, je proglašila 24-urno

S. FRANK ZAITZ V CLEVELANDU

Clevelandske sodruge, simpatičarje in ostale rojake, ki se zanimajo za delavske in politične razmere v Jugoslaviji, Julijski Krajini in drugih evropskih deželah, opozarjam na dvoje predavanj, ki jih bo imel s. Frank Zaitz v tamošnji slovenski naselbini.

Prvo predavanje se bo vršilo v četrtek, dne 1. dec. v Delavskem domu na Waterloo rd. Predavanje se bo pričelo ob osmih zvečer, kar pomeni, da bo predavatelj ob tem času tudi res začel govoriti.

Drugo predavanje se bo vršilo v petek, dne 2. dec. v Narodnem domu na St. Clair ave. Tudi tam se bo pričelo — točno ob osmih zvečer. Po predavanju bo domaća zabava, Barbič bo igral za ples.

V naselbinah, ki jih je s. Zaitz že obiskal, so bili tako zadovoljni z njegovimi predavanji. Torej glejte, da jih ne zamudite.

IZ BEDE NA ZLOCINSKO POT

Brezposeln delavec William Rhodes je obupal, ker ni mogel dobiti dela in je njegovi družini pretela lakota; tako je nekaj dne stopil v neko zastavljalnico v Brooklynu, N. J., z namenom, da jo oropati. Preden je pa svojo namero izvril, se je premilil in zbežal. Lastnik lokalja je pa strejal za njim ter ga podrl na tla. Na sliki je njegova žena z njunimi tremi otroci.

DROBIŽ OD VSEPOVSOD

Lindbergh prija med naci

Uradniki nemške letalske sile isčejo v Berlinu stanovanje za ameriškega letalca Charles A. Lindbergha, kateremu se v Hitlerju tako dopade, da je sklenil, da bo z družino prezivel zimo v Nemčiji. Lindbergh je bil pred kratkim na obisku v Nemčiji in ob tej priliki odlikovan z redom "nemškega orla", ki je najvišje nacijsko odlikovanje. Kaže, da drži tudi v tem slučaju znani pregovor, ki veli, da ptiči ene sorte vedno silijo skupaj...

Nacijski dolgo

Dr. Melchior Palyi s chicagske univerze in bivši ekonomski svetovalec nacijske vlade pravi, da bo dolg nacijske Nemčije v štirih letih dosegel višino dolga, ki se je nakopičil Nemčiji za časa svetovne vojne (120 milijard mark). Današnji državni dolgo Nemčije znaša med 40 in 60 milijard mark. (Nemška marka je vredna v ameriški valuti 40c.)

Nacijski olajšali izstop iz cerkev

Nacijske oblasti v bivši Avstriji so razveljavile odlok bivše avstrijske vlade, po katerem se je moral podvрčiti mentalni preiskavi vsak Avstrijec, ki je hotel izstopiti iz katališke cerkve. Nova nacijska nadreba pravi, da lahko zdaj vsakdo izstopi iz katoliške cerkve brez vsakih sitnosti.

Hitler je norec, pravi škof

S svojim bojem proti katoliški in protestantski cerkvi se je Hitler zelo zameril tudi ameriški višji duhovščini, ki ga ostro kritizira. Baltimorski nadškof Curley na primer ga je pred kratkim imenoval "blazneža, ki si domišlja, da je božanstvo": Ce bi se Hitler po-

bratil s kat. cerkvijo, kakor se je Mussolini, bi bilo pa vse v redu in Hitler "imeniten dečko".

Anglija priznala etijopski rop

Pred kratkim je stopila v veljavo angleško-italijanska pogodba, ki "regula" odnosa med obema državama v sredozemskem bazenu. To pomeni, da je Anglija končno priznala etijopski rop ter kapitalirala pred Mussolinijem. Prvotno je bilo rečeno v Londonu, da pogodba ne more biti veljavna, dokler ni urejena zadeva vmesanja v špansko vojno; premier Chamberlain je očvidno pozabil na to. Italijanski listi so na dan podpisa pogodbe zmagoslavno pisali o bombardiranju Valencije in drugih ljudiščnih mest, ki so ga izvršili italijanski letalci. Mussolini se lahko smeje.

Mehika se brani

Mehiška vlada je odgovorila na očitke, ki jih je bila deležna zaradi deportacije 21-nemških idov, da so bili neosnovani in da mehiška imigracijska politika nima nobenega opravka s plemeninskim diskriminiranjem: treba je pa vpoštovati obstoječe mehiške priseljenske zakone, kar se v tem slučaju ni zgodilo. Omenjeni Židje so imeli samo turistične vize, dasi je bil njihov namen poiskati si zaslužek v trgovini. Pripustitev takih priseljencev je pa proti zakonom. Drugače je pa Mehika pripravljena sodelovati pri pripraviti beguncem pred fašizmom, kolikor ji to dopuščajo domače razmere in zakoni.

Pomanjkanje v Nemčiji

Zadnje čase je opažati občutno pomanjkanje nekaterih (Nadaljevanje na 5. strani.)

Ameriški Nemci so proti barbarstvu nacijev

Da je nacijska propaganda v Združenih državah še daleč od svojega cilja — dobiti vse ameriške Nemce pod klukasti križ — se je pokazalo zadnjič, ko so vodilni nemški listi v Združ. državah z vso ostrostjo obsoledili nacijsko divjanje nad Zidi. Prinesli so uredniške članke, v katerih so povedali, da je s Hitlerjem prišlo na vladu v Nemčiji zločinstvo in blaznost, ki je brez primere v zgodovini. Obenem so odgovorili na izpad Hitlerjevega propagandnega ministra Goebbelsa, ki je imenoval Združ. države deželo gangežev, da so dandanes gangeži povsod, s to razliko, da so v Ameriki policijsko in sodno preganjanji, dočim so v Nemčiji gangeži na krmilu vlade. Tednik "Volks-Zeitung" je svoj članek zaključil z izjavo, da je Hitler s svojim novim besnjem pač dokazal, da so v Londonu in Parizu zaman upali, da se bo Hitler sčasoma "poboljšal".

(V Londonu najbrž niso nikdar mislili ali pričakovali kaj takega, temveč je londonska klika bankirjev in veleindustrijev najbrž računala in še račune na nasprotno — da bo Hitler popolnoma izgubil glavo ter sel naprej in naprej, dokler si je nckje ne razbijte, zraven pa ostabi še nekoga drugega, da bodo pri Angleški banki lažje dihali. Berite današnji uredniški članek "Proletarca", pa vam bo marsikaj postal jasneje. Ured.)

Ostala lista, ki sta udarila po nacijskem barbarstvu, sta newyorški "Staats Zeitung" in clevelandski "Waechter und Anzeiger". Njihov nastop razseljuje, ker dokazuje, da strup Hitlerje še od daleč ni proniknil v možgane večine ameriških Nemcev. Razni "bundi", ti jih naciji ustavnajajo tu, ne bodo imeli zdaj baž lažje obstanka in porasta v številu članstva. Vsa čast poštenim Nemcem, ki odklanjajo nacijsko ramoto in povratek v barbarstvo!

Pobotali so se

Vladi Mehike in Združenih držav sta se pobotali z ozirom na plačilo odškodnine za posestva ameriških kapitalistov v Mehiki, ki so bila nacionalizirana. Mehika bo takoj plačala lastnikom teh zemljišč en milijon dolarjev, glede nadaljnega odpeljevanja bo pa odločila posebna komisija, v kateri sta en Mehikanec in en Amerikanec.

Dogovor se ne tiče olnih vrelcev, ki so jih izkorisčale ameriške družbe in jih je Caradenasova vlada tudi nacionalizirala.

Združene države do vratu v vrtincu oboroževanja

Evropska fašistična nevarnost, ki je posledica zakulisnih spletov mednarodnih bankirjev in orožnih industrij, nas je pognala v oboroževalno tekmo, kakršne zgodovina še ni videla.

Združene države stope tik pred največjim oboroževanjem v svoji zgodovini; milijarda za požljivo gledata na Južno Ameriko, jima je treba seveda pokazati mogočno pest — oboroženo silo, ki jima bo kos. To spet pomeni, da ameriški imperializem vzlič vsem nasprotin domnevam še ni umrl, temveč še krepko diha.

Boj za Pacific

Pozabiti ne smemo tudi na Pacific. Zgodovinar H. G. Wells je zapisal v svoji knjigi "Outline of History", da se bo bila prihodnja velika vojna za vodstvo nad ogromnim Tihim oceanom in Pacificom.

Ameriški reakcionari kaptalistični interesi nimajo radi Roosevelta; to so zadnja leta neštetokrat dokazali in še dokazujejo; ampak kadar predsednik pravi, da potrebujemo večjo in močnejšo bojno mornarico, armado in zračno silo, teda mi navdušeno vrtrijajo. To pa to! Ali zakaj oboroževanje v tolikšnem obsegu? Mar nismo na primer že često čitali izjave raznih domačih vojaških izvedbenih, da nam ni potrebna velika bojna mornarica v obrambne svrhe, če bojna mornarica je ofenzivno orodje? Seveda. Toda bili so tudi drugi izvedenci, ki so trdili, da je treba obdržati nadanaladko. preden se sploh približa našim obaloščem — torej na morju; brez velike bojne mornarice je pa to nemogoče. Ali pa ne tiči za tem pritrjevanjem nekaj drugega kot gola želja, da bi se dobro zavarovali proti vsakemu možnemu napadu?

Južna Amerika

Delno odgovarja na zorne vprašanja položaj v Južni Ameriki, kjer je fašizem že več let na delu, da osvoji tamoznja tržišča ter se obenem utrdi tudi politično. Ker je Južna Amerika še skoro v devetem stanju in nudi trgovini in bankirjem ogromne možnosti, se je tudi ameriški kapitalizem nenadoma zavedel, da je dolžnost vsestransko močnejših Združenih držav, da popazijo na svoje južne sosedje, da jim ne bi kak

Klice boja v sistemu

Nemogoče je v kratkem članiku povedati, kako posluje mednarodni kapitalizem. Kdo pa se je količkaj pozanimal za njegov razvoj, lahko vidi, da nosi kapitalizem v sebi klice (Nadaljevanje na 2. strani.)

ALI ŽE VESTE?

da ima chicaska knjižnica Newberry med drugim tudi lepo zbirko starih slovenskih knjig, med katerimi je tudi "Biblia", ki jo je spisal slovenski protestantski reformator Jurij Dalmatin, tiskana je pa bila l. 1583?

Dalmatinova "Biblia" je prvi celotni slovenski prevod svetega pisma in ena izmed prvih knjig, tiskanih kdaj v slovenskem jeziku. Zato predstavlja izredno književno redkost, zlasti, ker je protireformacija pod vodstvom škofa Hrena in Brenna počela s tedanjem protestantsko literaturo — in druge Slovenci tedaj nismo še imeli —, to, kar počenja dandanes Hitler z literaturo, ki mu ne ugaja: sežigala na grmada.

Zbirka, ki vsebuje še mnogo drugih dragocenih slovenskih književnih redkosti, je bila prvotno last princa Louisa Luciena Bonaparta, brata francoskega cesarja Napoleona I.

O tej znameniti zbirki lahko citate v letosnjem Ameriškem družinskem koledarju, kjer piše o nji Stanko Zele, pod naslovom "Znamenita zbirka slovenskih knjig v Chiagu."

Obilica drugega dobrega čitta in lepih slik in risb. Stane 75c. Naroča se pri PROLETARCU.

Kam bo to privedlo dandanašnjo rusko mladino?

Ameriška časopisna agencija Associated Press je pred kratkim poročala, da bodo sovjetske oblasti postavile bronast spomenik na Rdečem trgu v Moskvi 12-letnemu dečku Pavlu Korozovu, katerega proslavljajo kot heroja, ker je izdal oblastim svojega očeta kmeta, da je skril nekaj žita. Dečkov oče je bil nato vržen v zapor, moralo pa mislio zasejati v srca sovjetske mladine sovjetski oblastniki? Ali hočejo res

vzgojiti iz nje generacijo izdalcev, v kateri ne bo mogel oče zaupati sinu, mati hčeri in obratno? Vsak izgovor, da stoji korist skupnosti nad ljubezni in spoštovanjem staršev, bi bil v takem slučaju jalov, kajti koristi skupnosti ne morejo žeti nobenega dobička od tega, ako se zastrupi odnosje med starši in njihovimi otroci. To primašo sam demoralizacijo in nezaupanje, ki prinaša razkroj

če bi socializem učil tako vzgajanje mladine, potem bi noben razsoden in pošten človek ne maral biti socialist.

Toda socializem ne uči nič takega!

Ce bi namreč začel učiti kaj takega, bi s tem prenehel biti socialist, kajti socialistom mora propagirati izboljšanje človeške družbe, ki se pa nikdar ne more doseči z zastrupljivanjem mladine in z gojenjem najlabih lastnosti.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASI JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75,
za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rekopi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje de pondeljka
popoldne za priobčitev v stekliki tekodela teden.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co.,
Inc. Established 1906.Editor..... Frank Zaitz.
Business Manager..... Charles Pogorelec.
Asst. Editor and Asst. Business Manager..... Joseph Drasler.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864.

Ozadje monakovske kupčije

I.

Večini izmed nas, ki smo napeto zasledovali potek dogodkov, ki so priveli do znane monakovske kupčije, s katero je bila žrtvovana Čehoslovaška, se je videlo, da je bilo vse posledica Hitlerjevih groženj in da sta se London in Pariz podala iz strahu pred rohnenjem nemškega korporala; pa je bilo vse skupaj najmanj štiri leta v naprej preračunana igra angleških bankirjev in industrijalcev, ki je šla za tem, da se ustanoviti močen evropski protisovjetski blok, da nekega dne zadavi in razkosa sovjetsko Rusijo. Zelo poučen je bil v tem pogledu članek v ameriški reviji Ken od 3. novembra, ki ga je spisal Ladislav Farago.

Farago pove, da je bil začetnik nove angleške zunanje politike, ki je privelen do Monakovega, Montagu Collet Norman, ki je zadnjih 18 let governir Angleške banke. Mož goji že dolgo eno veliko srčno željo: da bi doživel uničenje sovjetske Rusije. Dokler pa je držal sistem obrambnih zvez, ki jih je inicijalira Francija in v katerem je bila vključena tudi Moskva, seveda ni bilo izgledov za uspešen nastop proti sovjetski Rusiji. Zato je šel bankir Norman na delo, da te aliane razbijte in ustvari podlago za močan protisovjetski blok. V ta namen mu je bilo najprej treba pridobiti za svoje načrte domače bankirje in vlevidustrialce, potem pa državnike.

Prve je zlahka pridobil zase; vsi so bolj ali manj sovražili sovjetsko Rusijo, orožni industrialci so pa pričakovali od tega ogromnih novih profitov. (Da se v tem niso motili, nam je povедalo kratko poročilo, objavljeno pred dobrim tednom v ameriških listih, ki javlja, da so delnice angleških orožnih koncernov iz moskovske kupčije poskočile za tri sto odsotkov.) Težje je pa šlo z državniki, ki so bili tedaj na vladnem krmilu v Angliji, predvsem z bivšim premijerjem Baldwinom, ki sicer ni bil zaljubljen v sovjetsko Rusijo, a bi vse eno rajši izbral Stalin kot Hitlerja za svojega zaveznika. Zato je moral Norman najprej odstraniti z vodilnih mest državnike, ki niso marali za njegove načrte.

Nedtem je pa Normanova klika začela delovati na oboroževanju nacijske Nemčije. Največja angleška orožna koncerna, Vickers in Imperial Chemical Industries sta dobila inštrukcije, da pomagata Nemčiji pri tajnem oboroževanju z vsemi sredstvi, ki so jima na razpolago. Oba koncerne sta radevojje pristala na to, ker sta že davno vodila protisovjetsko politiko in ustavnajala močne podružnice v deželah, ki bi v bodočnosti utegnile postati sovražnici sovjetske Rusije: na Poljskem, Japonskem in v Italiji; istočasno pa sta delala z roko v roki s Kruppom in drugimi nemškimi orožnimi tovarnarji. Ta protisovjetski obroč orožnih industrij je bil organiziran še preden so Italija, Nemčija in Japonska sklenile svojo protisovjetsko zvezo.

Potem je ta kapitalistična zveza pridobila za svoje načrte angleške vodilne mornariške kroge. Sledil je prvi uspeh: angleško-enški mornariški dogovor, ki vsebuje tajne točke o izmenjavi podatkov o novih mornariških iznajdbah in sodelovanju za slučaj vojne med Nemčijo in Rusijo. Kar je javnost zvedela o tem dogovoru, je bil zgolj pesek v oči; najvažnejše tečke dogovora so skrbno čuvane v arhivih nemške in angleške admirilitete. Hitlerju je dal ta dogovor razumeti, da v Londonu ne nasprotujejo pogaženju versailleske pogodbe.

Sledil je angleški vojni urad, ki je pristal na berlinsko sugestijo, da pošlje v Nemčijo tri angleške oficirje, Nemčija pa tri v Anglijo. To se je zgodilo l. 1934. Isteča leta so začele angleške orožne industrije oglašati v nemških vojaških listih, ponujajoč na prodaj tanke in topove, ki jih je Nemčiji prepovedovala versailleska pogodba. Ker so v Nemčiji oglašali, je seveda jasno, da so to robo Nemčiji tudi prodajali. Tako so angleški bankirji in industrialci prvi prekršili omenjeno mirovno pogodbo. Da je angleška vlada o tem vedela, dokazuje izjava predsednika Vickersovega velekoncerna: "...lahko vas zagovovim, da nismo storili ničesar brez vednosti in dovoljenja naši vlade."

Med leti 1934 in 1937 je Norman često skušal pridobiti na svojo stran Baldwin, toda ni mu uspelo; zato je pa pridobil poznejšega zakladniškega ministra John Simona in pa tedenjega zakladnega ministra — Neville Chamberlaina. Slednji je s tem logično postal Baldwinov naslednik, ko je Baldwin odstopil kot ministrski predsednik, po kronanju sedanjega kralja Georga VI.

Kar se tiče Chamberlaina, ni nikogar presenetil; mož je tesno povezan z londonsko finančno klico in ima precej kapitala vloženega v delnicah orožnega koncerna Imperial Chemical Industries (833 preferenčnih in 5414 navadnih delnic); poleg tega je uposlen njegov sin Francis Chamberlain v glavnem prodajnem uradu te industrije v Birminghamu.

Ko so bile poverjene angleške vladne vajeti Chamberlainu, se je mudil v Londonu nemški maršal Blomberg, ki je ostal tam še več tednov po kronanju. Blomberg je predlagal Chamberlainu:

Hitler naj vzame Avstrijo in razkosa Čehoslovaško; sčasoma bi Anglija vrnila Nemčiji nekaj odvzetih kolonij; istočasno bi Anglija porabila svoj vpliv v Parizu ter skušala raztrgati njenovo zvezo s Sovjeti in prisiliti k temu tudi Čehoslovaško; Hitler bi pa v zameno stopil v protisovjetsko zvezo z An-

SLIKA NACIJSKEGA BARBARSTVA

Demolirane židovske trgovine in požgane sinagoge v Nemčiji so simbol novodobnega barbarstva, kakršnega niste videli izxx srednjega veka. Nacijska država, ki so jo vodili Hitlerjevi četniki, je v Berlinu in drugod demolirala in izgorila na stotine židovskih trgovskih lokrov in požgala več kot tucat židovskih moličnic. Gornja slika kaže demoliran židovsko trgovino v Berlinu.

Ali Italijani sovražijo Žide?

(Članek, ki ga tu priobčamo, je bil povzeti po razpravi sodružice Angelice Balabanoff, (priobčena v reviji Socialist Review), ki je del svojega življenja preživela v Italiji, kjer je bila svoj čas tudi članica uredniškega stava socialističnega dnevnika "Avanti". Spisala je pa tudi več knjig, med katerimi je najvažnejša njena avtobiografija "My Life as a Rebel". — Ed.)

Preganjanje italijanskih Židov, ki ga je pričel Mussolini letos, je povsem logično rodilo vprašanje: Ali Italijani sovražijo Žide in je Mussolini nastopil proti njim vsled pritiska od strani ljudskih mas? Odgovor na to vprašanje je odločen: NE! Italijani ne sovražijo Židov in jih ne prezirajo ali zaničujejo; to se protivi njihovemu značaju in njihovim zgodovinskim in duhovnim tradicijam. Nasprotno so znana Dreyfusova afera in pogromi na Žide v starji Rusiji malokje vzbudili toljko gospodarsko zadržljivo gospodarsko družabno, politično, predvsem pa moralno enakopravnost vseh Italijanov, brez ozira na njihov daljni izvor.

Znano dejstvo je, da je imel Mussolini vedno pikre, zasmehljive besede za nacijske rasne teorije, in da jih je še tik pred formiranjem politične osi Rim-Berlin sarkastično zbadil zaradi vzbujanja plemenske mržnje in preganjanja Židov. To njegovo stališče mu je pridobil mnogo prijateljev med Židom in njegov biograf, nemški Žid Emil Ludwig piše, da je duče pred njim izjavil:

"Cistih plemen ni več; niti Židov niso mogli preprečiti do toku tuje krvi. Lahko tudi rečem, da je uspešno križanje često zelo koristilo posameznim narodom. Pleme! To je občutek, ne resničnost; najmanj 95 odstotkov prvega. Nihče me ne more preprečiti o tem, da še eksistira kaka čista rasa. Anti-semitizem ne eksistira v Italiji. Italijani židovskega porekla so dokazali, da so dobri državljanji in v vojni so se hrabri borili. Mnogo izmed njih vrši vodilne službe na naših univerzah, v armadi in v bankah."

Mussolini je ponavljal take izjave leto za letom in Židje so bili prepričani, da je pojav anti-semitizma v Italiji nemogoč pod fašizmom. Kako grdo so se vrezali, se vidi danes, ko je anti-semitizem ena izmed vodilnih političnih smernic italijanskega fašizma, ki je s tem ponovno dokazal, da je absolutno nezanesljiv, da se mu ne more nikdar zaupati. Glavno svojstvo fašizma je ta nezanesljivost, obračanje plašča po vetrinu in opiranje na geslo: Namen posvečuje sredstva! To moramo vedno imeti pred očmi, ako ne želimo, da nas fašizem ne presesti tako z ozirom na domačo kot svetovno politiko.

Pojav anti-semitizma v Italiji ima svoje korenine seveda v fašistični zunanji politiki in imperializmu. Ker je Hitler straten sovražnik židovstva, mu bo seveda dobro delo preganjanje Židov v zavezniki Italiji; poleg tega se je pa Mussolini tudi proglašil za "varuhu mo-

glijo, pristal na nekateri omejitve v oboroževanju ter se pričudil četverozvezji, ki bi vključevala še Italijo in Francijo.

Chamberlain je pristal na ta predlog in angleška zunanja politika je stopila na novo pot.

(Več prihodnjic.)

denj nekdo, ki je močnejši od njega.

Mussolini šteje med svoje prijatelje in podpornike mnogo Židov, doma in v inozemstvu. Med tistimi, ki so mu pomagali s nosili, je bil tudi neki ameriški židovski finančnik, ki je med ameriškimi Židi prav takoj vpliven kot je bil pokojni bankir Otto H. Kahn. V finančnih vprašanjih je Mussolini najbolj zaupal Židu grofu Volpiju, svojemu bivšemu finančnemu ministru. Tudi Žid Jung je bil svoj čas njegov finančni minister. Mnogo Židov je igralo važno vlogo tudi v prvih dneh fašističnega pangeštva, ko je Mussolini s krovjo likvidiral oponicijo v Italiji ter stegnil kremplje po oblasti. Žid Shanzler, član predfašistične vlade, je na primer postal minister tudi pod Mussolinijem. Tudi ni nobena tajnost, da je med njegovi najozajšimi sedelave in najintimnejšimi svetovalci Žid Olitti, tajnik fašistične industrijske konfederacije in začetnik tako zvane korporativne države. Na italijanskih univerzah je bilo 174 židovskih profesorjev. Signor Del Vecchio, prవdekan rimske univerze, je tudi Žid. Mnogo Židov sedi tudi v italijanskem senatu (člane imenuje kralj, zdaj seveda na "priporočilo" Mussolinija) in pred njim je na vodilnih mestih v fašistični armadi in mornarici. Njegova najintimnejša predfašistična vladna vezi, ki so privlekle do lateinske pogodbe, so tako tesno povezane skupaj s papežem in Mussolinijem, da se nič ne more razložiti.

Zato bi bilo naivno, pričakovati da papež, da bi resno napisoval preganjanju italijanskih Židov in jim pomagal. Kdo kaj takega pričakuje, mora imeti zelo slab spomin. Komaj pred sedmimi leti, ko sta se začela pogajati Vatikan in Mussolinij, je izbruhnil med njima resen konflikt, ker sta se na vodilnih mestih pod vlašči v anti-semitizem. Ti ljudje so pozabili računati na dejstvo, da je hvaležnost fašizmu tuja lastnost in da mu gre vedno in povsod le za lastne koristi, brez ozira na etična in moralna pravila. Sicer se pa gotovo ne bo pripetilo nič hudega tistim italijanskim Židom, ki so Mussoliniju in fašizmu storili velike usluge in ki jih bo Mussolinij še potreboval...

Nič manj naivna od presenečenja nad dejstvom, da se je tudi fašizma lotila nacijska anti-semitska kuga, je domnevna, da bosta Vatikan in pepešno nastopila proti novim fašističnim "rasnim teorijam", ki jih je nenadoma začela propa-

Kar se tiče anti-semitizma v Italiji bo pa obstajal takoj dolgo, dokler ga bo Mussolinij rabil, ali dokler ga ne brene v kompromisu. In tako se bo zgodilo tudi to pot. Nazadnjški značaj obeh institucij, Vatikana in fašistične vlade bo zamenjal vse razlike, ki začasno obstajajo med njimi. V praksi ni med njima nobenih razlik, ki bi jih ne bilo mogoče premostiti.

Kar se tiče anti-semitizma v Italiji bo pa obstajal takoj dolgo, dokler ga bo Mussolinij rabil, ali dokler ga ne brene v kompromisu. In tako se bo zgodilo tudi to pot. Nazadnjški značaj obeh institucij, Vatikana in fašistične vlade bo zamenjal vse razlike, ki začasno obstajajo med njimi. V praksi ni med njima nobenih razlik, ki bi jih ne bilo mogoče premostiti.

Kar se tiče anti-semitizma v Italiji bo pa obstajal takoj dolgo, dokler ga bo Mussolinij rabil, ali dokler ga ne brene v kompromisu. In tako se bo zgodilo tudi to pot. Nazadnjški značaj obeh institucij, Vatikana in fašistične vlade bo zamenjal vse razlike, ki začasno obstajajo med njimi. V praksi ni med njima nobenih razlik, ki bi jih ne bilo mogoče premostiti.

Nadaljevanje s 1. strani.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

vedno novih razprtij in bojev.

Konkurenca je njegova gonilna sila;

kjer ta sila trči ob proti-

stilo ali tekme, je bo neizogiben.

V tem je jedro vseh da-

našnjih razprtij.

Kapitalizem ene dežele se mora vedno boriti

proti kapitalizmu drugih dežel,

če noč izgubiti tržišče izven domačih mej in se zadušiti.

To tudi pojasni, zakaj angleški

kapitalizem na vse mile vižev-

rovarji proti sovjetski Rusiji, da

sočasno uniči: ruski držav-

niki kapitalizem postal premo-

čan, da bi se mogel angleški

privatni kapitalizem dobro po-

čutiti vpravo njega.

Še en faktor

Ne smemo pozabiti tudi takozvane črne internationale — orožnih industrij in bankirjev, ki jih kontrolirajo! Tem ljudem prinašajo vojne tako ogromne dobičke, da dosegajo kar astronomiske številke. Zato so ne prestanljivo na delu, da so posamezne države vedno sprte med seboj. Črna internacionala na primer je imela svoje prste vmes tudi v Monakovem, kar lahko razberete iz uredniškega članka "Ozadje monakovske kupčije". Da je tudi v Ameriki mnogo magnatov, za katere posmeni oboroževanje in vojne ogromne profite, ni treba povdarijati. Vsi skupaj si zdaj lahko zadovoljno manj roke: njihova setev gre sijajno v klase. Plačujejo pa ljudstva vsega sveta.

Ali je oboroževanje potrebno?

Glede Združenih držav, oziroma se na današnji svetovni položaj, je do težje države razorabile življenje. Ampak glavni vzrok ostane Hitler. Mussolinija zelo griže Hitlerjeva supremacija. Hitler je dosegel svoj cilj, ko je pogolniti Avstrijo ter se nevarno približal italijanskim mejam. In Mussolinij, ki je kot tipičen strahopetec arrogantski nasielen napram šibkejšim, ima srce v hlačah, kadar stopi pre-

Predavanje s. Zaitza in drugo

Cleveland, O. — V četrtek zvečer, dne 1. dec. bo predaval v Delavskem domu na Waterloo rd. urednik "Proletarca" Frank Zaitz, ki je letos s svojo zakonsko družico Angelo obiskal Jugoslavijo, naše kraje v Italiji, bivšo Avstrijo, Čehoslovaško in Madžarsko; govoril bo o delavskem in političnem položaju v teh deželah. Predavanje se vrši pod pokroviteljstvom Prosvetne matic.

Ker je s. Zaitz dober opazovalec življenja in razmer, sem prepričan, da ne bo nikomur žal, kdor bo posetil to njegovo predavanje. Dan pozneje, v petek bo pa predaval v Narodnem domu na St. Clairju. Pričetek obeh predavanj bo točno ob osmih zvečer. Ne pozabite priti!

Društvo V. boj. št. 53 SNPJ, je prispevalo v "Proletarčev" tiskovni fond \$3.00. Predlog je stavljal Matt Petrovich, ki ve, da se je "Proletarec" vedno boril tudi za koristi SNPJ; zanj je glasovala velika večina navzočih in samo eden — proti.

Ameriški družinski koledar nam gre dobro izpod rok. Jan-kovich se je kar "razjezik" in jih hiti raznašati kot veter. S tem dela nam drugim konkurenco, proti kateri pa nimamo nobenega ugovora. Se dopade se nam; bolj ko se bo požuril, prej bo delo opravljeno in koledar med našimi ljudmi. (Ko sem se oglašal pri Andrew Artlj, mi je dejal: "Ne po nič. Sem že obljudil Mrs. Jankovich, da ga bom vzel od nje; ona je Gorenjka, da veš." "Tako?" sem mu odgovoril. "Saj... Ampak če bi bila zdaj doma namesto tebe Pavla Artelj, bi ga pa jaz prodal..." No, Andrejc, ki dobro razume šalo, kakor večina pravih krojačev, se je samo zasmajjal in pridno dalje šival hlače.)

Ne pozabite tudi, da bo imel klub št. 49 JSZ dne 25. decembra plesno veselico v Delavskem domu na Waterloo rd.

Frank Barbic.

Sodrug Zaitz v Clevelandu

Cleveland, O.—Frank Zaitz, urednik "Proletarca" in predsednik nadzornega odbora S. N. P. J. je bil te tedne na govorniški turji po Pensylvaniji. Prvega decembra pa pride v Cleveland in bo govoril v S. D. domu na Waterloo-ri. V petek, 2. decembra bo pa imel predavanje v Narodnem domu na St. Clair Ave., v spodnjem dvorani. Pričetek bo ob osmih zvečer. Kot je bilo že poročano se je Fr. Zaitz pred kratkim vrnil z obiska po Evropi. Govoril je z delavskimi voditelji v različnih deželah. Opazoval je delavske razmere in fašizem na licu mesta. Ker je dober opazovalec, nam bo orisal razmere, kakršne so pod fašizmom, nacizmom in vše demokratičnih državah v Evropi. Ne zamudite tega predavanja, ker dobrih govornikov, kot je Fr. Zaitz, se redko sliši. Po končanem predavanju boste imeli priliko sta-

viti vprašanja, na katera bo predavatelj odgovarjal. Po končanem govorniškem programu se bo razvila prosta zabava in ples, kjer se bo dobilo jedče in pijače.

Pričetek predavanj ob osmih zvečer. — **Louis Zorko.**

Za narodov blagor

Cleveland, O.—"Za narodov blagor" se imenuje igra, ki jo je spisal pokojni največji slovenski pisatelj Ivan Cankar, ki bo prvič igrana na clevelandskih deskah v nedeljo, 11. decembra v Narodnem domu na St. Clair Ave.

Enajstega decembra poteče dvajset let, odkar je umrl Ivan Cankar. Da se ga pa dostojno spomnimo, kot nasledniki njegovih idej in njegovi zvesti učenci, priepla **Cankarjeva ustanova** spominsko slavnost. Kot je bilo že poročano, bo revija, katera je bila ustanovljena njemu v spomin, namreč "Cankarjev Glasnik" izšla v slavnostni izdaji. Naročniki jo bodo prejeli v par dneh. (Kdor še ni naročnik na mesečnik za leposlovje in pouk "Cankarjev glasnik" in želi slavnostno izdajo, mora takoj spročiti in poslati 30 centov v gotovini ali poštnih znamkah, ker teh številkom bomo tiskali samo par sto za izredna naročila. Tisti, ki bodo poslali naročino na celo leti ali za pol leta bodo imeli prednost dobiti slavnostno izdajo. Naročila pošljite na naslov: "C. g.", 6411 St. Clair Ave., Cleveland, O.)

V igri "Za narodov blagor" Cankar predstavi javnosti ljudi, ki se vedno silijo v ospredje in rabijo fraze: za narod, za njegov blagor itd., zategadeli, da ljudstvo zavajajo, ga držijo v duševni temi ter da sam razkošno živijo na račun ljudske ignorancije. Ker je pa med njimi tudi zavist in bi bil vsak rad večji rodoljub in nosi večjo čast, se krogajo med sabo in napovejo, da se je narod razdelil na dva tabora. Kako se je to izvršilo, in kateri se je razdelil? Boste moral sami priti pogledati v nedeljo, 11. decembra v Narodnem domu. Pričetek točno ob treh popoldne. Da bo igra prvovrstno igrana, vam jamčijo najboljši clevelandski igralci, ki imajo vloge v tej igri.

Vstopnice so v predprodaji 40 centov in pri blagajni 50 centov. V predprodaji jih dobite pri zastopnikih in zastopnikah Cankarjeve ustanove, pri igralcih, v uradu ustanove in pri Mrs. Makovec v Narodnem domu.

Da pa bo prireditev vsestranski užitek, bo pri programu sodelovalo tudi pet pevskih zborov: Slovan, soc. Zarja, Sloga, sam. Zarja in Jadran. Vsi ti zbori so člani Cankarjeve ustanove.

Ne zamudite te slavnostne prireditve, nabavite si vstopnico takoj, dokler so še na razpolago, ker če bodo pošle, van bo gotovo žal. Zapomnimo si — Cankar je bil samo eden! Počastimo njegov spomin s tem, da se udeležimo njegove spominske slavnosti!

Za odbor: **Louis Zorko.**

TISKOVNI FOND PROLETARCA

II IZKAZ

Palisade, Colo. — St. 162 SNPJ \$1.00.
Pleasant Valley, Pa. — St. 202 SSPZ \$1.00.
Chicago, Ill. — St. 102 SNPJ \$5.
Chicago, Ill. — St. Paul Berger \$1: po 50c: Mary Sifrar in Leo Thousand-friend: Peter Stanich 25c, skupaj 25c. (Nabral Ivan Jontec.)

Burgettstown, Pa. — Klub št. 19 JSZ \$5; po 50c: Anton Jeram in Jenny Pompe; Joseph Jelovčič 35c; po 30c: Louis Modic, Frank Kriznik in Joseph Krmelj; po 25c: Neimenovan, John Jereb, Frank Korošec, Louis Trusnovič, Matija Partič, Mike Debovšek in Joseph Ferberž; Frank Lavrich 15c, skupaj \$9.15. (Nabral Anton Jeram, poslal Frank Zaitz.)

Pittsburgh, Pa. — Nabral Joe Hrvatin in dr. št. 118 SNPJ \$4.00. (Poslal Frank Zaitz.)

Burgettstown, Pa. — St. 287 SNPJ \$1.00.

Cleveland, O. — St. 20 SSPZ \$2.

Pittcairn, Pa. — St. 625 SNPJ \$1.

Bridgeport, O. — Klub št. 11 JSZ \$5.00.

New Philadelphia, Ohio. — St. 484 SNPJ \$1.00.

Irwin, Pa. — St. 41 SNPJ \$2.00.

Kaylor, Pa. — St. 244 SNPJ \$2.

Cliff Mine, Pa. — St. 145 SNPJ \$3.00.

West Aliquippa, Pa. — Nabralo med člani kluba št. 211 JSZ \$2.00. (Poslal Bartol Yerent.)

Gowanda, N. Y. — St. 325 SNPJ \$2; Louis Lemuth 20c; John Vehar 25c; Math Oman 10c, skupaj \$2.55, poštarna 9c, poslanega \$2.46. (Poslal Matt Bozich.)

Burgettstown, Pa. — St. 287 SNPJ \$1.00.

Cleveland, O. — St. 20 SSPZ \$2.

Pittcairn, Pa. — St. 625 SNPJ \$1.

Bridgeport, O. — Klub št. 11 JSZ \$5.00.

New Philadelphia, Ohio. — St. 484 SNPJ \$1.00.

Irwin, Pa. — St. 41 SNPJ \$2.00.

Kaylor, Pa. — St. 244 SNPJ \$2.

Cliff Mine, Pa. — St. 145 SNPJ \$3.00.

West Aliquippa, Pa. — Nabralo med člani kluba št. 211 JSZ \$2.00. (Poslal Bartol Yerent.)

Gowanda, N. Y. — St. 325 SNPJ \$2; Louis Lemuth 20c; John Vehar 25c; Math Oman 10c, skupaj \$2.55, poštarna 9c, poslanega \$2.46. (Poslal Matt Bozich.)

Warren, O. — St. 321 SNPJ \$2; Joseph Jež \$1; Frank Petrich 15c, skupaj \$3.15. (Poslal Joseph Jež.)

Newburg, Kansas. — St. 235 SNPJ \$2.00.

Strabane, Pa. — Po \$5.00: St. 138 SNPJ in Louis Britz; John Terčelj 35c; po 25c: John Zihman 35c; po 25c: John Terčelj Jr., Anton Lesnikar, Anton Mavrič, Marko Tekavec, Frank Miklavčič, John Podboj st., John Troha, John Progar, John Chesnik ml., Frank Šenčiar, Victor Vodiček in John Koklich; po 10c: Jacob Pavčič in Anton Rožanc, skupaj \$14.55. (Nabral in poslal John Terčelj.)

Newburgh, O. — Klub št. 28 JSZ \$2.00.

Detroit, Mich. — St. 121 SNPJ \$5.

Breezy Hill, Kan. — St. 65 SNPJ \$1.00.

Arma, Kans. — St. 48 SSPZ \$2.00.

Chicago, Ill. — St. 559 SNPJ \$5.

Arma, Kans. — St. 484 SNPJ \$2.

Cleveland, O. — Josephine Turk 15c.

Newburgh, O. — Klub št. 28 JSZ \$2.00.

Detroit, Mich. — St. 121 SNPJ \$5.

Breezy Hill, Kan. — St. 65 SNPJ \$1.00.

Arma, Kans. — St. 48 SSPZ \$2.00.

Chicago, Ill. — St. 559 SNPJ \$5.

Arma, Kans. — St. 484 SNPJ \$2.

Cleveland, O. — Josephine Turk 15c.

Newburgh, O. — Klub št. 28 JSZ \$2.00.

Detroit, Mich. — St. 121 SNPJ \$5.

Breezy Hill, Kan. — St. 65 SNPJ \$1.00.

Arma, Kans. — St. 48 SSPZ \$2.00.

Chicago, Ill. — St. 559 SNPJ \$5.

Arma, Kans. — St. 484 SNPJ \$2.

Cleveland, O. — Josephine Turk 15c.

Newburgh, O. — Klub št. 28 JSZ \$2.00.

Detroit, Mich. — St. 121 SNPJ \$5.

Breezy Hill, Kan. — St. 65 SNPJ \$1.00.

Arma, Kans. — St. 48 SSPZ \$2.00.

Chicago, Ill. — St. 559 SNPJ \$5.

Arma, Kans. — St. 484 SNPJ \$2.

Cleveland, O. — Josephine Turk 15c.

Newburgh, O. — Klub št. 28 JSZ \$2.00.

Detroit, Mich. — St. 121 SNPJ \$5.

Breezy Hill, Kan. — St. 65 SNPJ \$1.00.

Arma, Kans. — St. 48 SSPZ \$2.00.

Chicago, Ill. — St. 559 SNPJ \$5.

Arma, Kans. — St. 484 SNPJ \$2.

Cleveland, O. — Josephine Turk 15c.

Newburgh, O. — Klub št. 28 JSZ \$2.00.

Detroit, Mich. — St. 121 SNPJ \$5.

Breezy Hill, Kan. — St. 65 SNPJ \$1.00.

Arma, Kans. — St. 48 SSPZ \$2.00.

Chicago, Ill. — St. 559 SNPJ \$5.

Arma, Kans. — St. 484 SNPJ \$2.

Cleveland, O. — Josephine Turk 15c.

Newburgh, O. — Klub št. 28 JSZ \$2.00.

Detroit, Mich. — St. 121 SNPJ \$5.

Breezy Hill, Kan. — St. 65 SNPJ \$1.00.

Arma, Kans. — St. 48 SSPZ \$2.00.

Chicago, Ill. — St. 559 SNPJ \$5.

Arma, Kans. — St. 484 SNPJ \$2.

Cleveland, O. — Josephine Turk 15c.

Newburgh, O. — Klub št. 28 JSZ \$2.00.

Detroit, Mich. — St. 121 SNPJ \$5.

Breezy Hill, Kan. — St. 65 SNPJ \$1.00.

</

PROLETAREC

CHICAGO, ILL., November 30, 1938.

DOLLAR DIPLOMACY

Increasing agitation for a political and commercial unity of "all the Americas" sounds good. But in selling the idea to the people of the United States those who mould public opinion are not telling the story correctly.

Back of the sudden desire for unity in the western hemisphere is not the fear that fascist dictators will grab off a huge chunk of South America. The real threat is that those dictators will grab too much of the trade which American exploiters need to keep the capitalist system running.

Whether or not we agree that trade is worth arming for and, if need be, fighting for, it is just as well that we see the picture as it really is. It isn't the fascist idea, but fascist competition, which American patriots of high degree fear. And if the time ever comes that we send our fleet to drive German and Italian fleets from southern waters we'll be fighting for customers in no less degree than we did in 1917.

As Oscar Ameringer recently put it, "there is no more danger of the fascist nations menacing South America and North America than there is of the Swiss fleet capturing Pike's Peak." But there is a danger of those nations taking orders for fascist-made goods. And that, to miss a metaphor, is where the shoe is going to pinch.

Having described the situation as we see it, it is now only fair to assert that foreign trade really IS necessary to our national well-being. It is necessary today for the same reason that it was necessary before and during the World War — because we are living under an economic system which produces wealth for sale rather than for use. And because American workers are forbidden to work and live on any other terms than those which enable the profiteer class to take and sell surpluses.

If we want to fight to drive other nations away from our exploiters' customers that's probably our privilege. But, in the name of common sense, let's understand what we are doing. Today, no less than when Woodrow Wilson admitted it AFTER the World War, "the seeds of modern war are rooted in commercial rivalry." That's why Socialists always describe the capitalist system as a breeder of war and why people who long for peace and vote against Socialism are working against themselves.—Reading Labor Advocate.

THE PERSECUTION OF THE JEWS

The latest news from Germany must stun the imagination of every humane person. The Nazis have apparently determined to eliminate the Jews as a part of the German people by means so brutal that it is hard to believe these times are not a nightmare.

The physical violence directed against the Jews in Germany, terrible as it is, is of little consequence in comparison with the more barbarous weapons of starvation, humiliation and segregation. Men can fortify themselves against physical brutality without having their spirit broken, but the prospects before the German Jews are so dark that they are denied even the comfort of hope.

The German government announces that they are to be barred completely from trade and professions—their two major sources of livelihood in Germany. Merely because of the accident of their birth they are to be subjected to a mass fine of one billion marks or more than \$400,000,000. In all Germany, including the newly conquered Austria and Sudeten territory, there are probably no more than 800,000 Jews. This amazing fine will thus mean an individual levy of approximately \$500 for each Jew, including the aged and children.

Whether or not the German Jews will have the resources to pay the sum demanded by the government we do not know. It may be that Hitler is really trying to collect it from Jews abroad. It is not too much to say that Hitler and his gang are holding some 800,000 Jews prisoners and brazenly demanding a ransom of their relatives and sympathizers in other countries.

Why is this of concern to non-Jewish workers 5,000 miles away?

We protest against it, first of all, as a matter of humanity. We cannot understand how anyone whose mind has not been poisoned by vicious lies can avoid an emotion of repulsion and anger as he contemplates the results of anti-Semitism.

But even if the violence and brutality of the World War and the post-war years had so completely dulled our moral values that we were indifferent to suffering among other people, all workers in America have cause to be alarmed at the course of events in the Fascist countries.

No well-informed person can accept the stupid lies that the troubles of Germany are traceable to the Jews as a people. There were some Jewish exploiters there, as here, but they comprised only a small section of the exploiting class. They were exploiters not because of any racial characteristics, but because of their class position.

The real reason why Jews are persecuted in Germany today—probably, too, the explanation of all anti-Semitism in history—is that they are a convenient and helpless scapegoat.

The German masses have suffered unbelievable misery during the past 20 years. Exploited throughout the period of industrialism by an arrogant and profiteering ruling class, they were subjected to intense hunger during the last years of the war and during the unjust peace that followed.

Zaitz in Cleveland Two Meetings to be Addressed by Frank

Comrades and friends in Cleveland and Collinwood, Ohio, who have been reading the past week of comrade Frank Zaitz's speaking tour through Pennsylvania, will have the opportunity of hearing him at the following two meetings arranged for that purpose:

Thursday, December 1st in the Slovene Workers Home on Waterloo Rd., beginning promptly at 8 P. M.

Friday, December 2nd in the Slovene National Hall on St. Clair Ave., beginning promptly at 8 P. M.

Those who have attended the lectures in cities and towns where comrade Zaitz has already appeared have nothing but praise for the interesting manner in which he has handled his subject.

Cleveland comrades and friends, be sure to reserve either one of these two dates most convenient for you.

SAVANS JUBILANT OVER SUCCESS

Chicago, Ill. — Once again the Singing Society "Sava" has produced a concert so fine and so well-attended that it can be justly spoken of with pride.

We won't go into the program. Let it suffice merely to say that the chorus was excellent in all its numbers, the Pluth Sisters, Angeline and Josephine, were called upon for encores, and the operetta had the audience in roars of laughter.

The SNPJ Hall was filled to the last seat most of the crowd staying for the dancing and merriment which prevailed in both halls late into the night.

Roy Burt, National Secretary S. P. Spoke At Branch 1 Meeting Fri.

Chicago, Ill. — Members of Branch 1, JSF, heard Roy Burt, National Secretary of the Socialist Party, speak on "America's Militarization Program" after the regular meeting last Friday evening.

Our Educational Committee is to be commented for the interesting after-the-meeting programs they have arranged from month to month.

Members who are missing out on these lectures by not attending meetings regularly are the losers.

Our next meeting will be a very important one. Among other important matters will be the election of officers for the new year.

It was also decided Friday that the Branch will sponsor a social and dance at the Slovene Labor Center on December 24th, the day before Christmas.

About this, more later.

He who cannot wish that the whole world may think and act like himself, he has no right to call himself an honest and free man. — Auerbach.

Comrade Frank Zaitz is on a lecture tour through Pennsylvania and Ohio and we recommend to our many friends that they go and hear him wherever possible. We were very pleased with the message Frank had for us a month ago at the meeting of Branch No. 1. It is this type of news which will no doubt interest our many friends in other parts of the

SEARCHLIGHT

by
DONALD
J.
LOTRICH

Singing Society Sava held its annual fall concert last Sunday. The attendance was good and a good many of those in the audience were young people, which is satisfying, indeed. Somehow, our singing group has not performed so well in the past few appearances and as a result has not had the attendance it deserves. Furthermore, good many of the trained singers have not kept up with Sava. Last Sunday's concert was only fair in my judgement. Despite the fact that Sava has some very good voices, it really never has been fully "opened." That is, because of the particular manner and the training, the instructor has found it expedient to train the voices for softness rather than to bring out the volume. As a result, at a time when it is necessary to put the full power into a song, the gusto seems to be lacking.

Whether it is the acoustics in the hall or the faintness in the voices that failed to bring out this volume, I do not know. Perhaps it is both, poor acoustics and timid voices. The biggest reception of the afternoon was received by Angeline Pluth, who sang several songs exceptionally well. Angeline is only a young girl, but the clearness of her voice and her excellent pronunciations appealed to the audience. She was accompanied by her sister Josephine on the piano accordion, and Josephine too, did an excellent job. There was new tempo and rhythm in some of Sava's songs, particularly in the songs "Pri oknu," and "Kam si Šila" and the songs which the women folks sang had a very pretty melody. After the concert a good many of the folks stayed to enjoy themselves, to dance and to partake of the good things which were prepared for them.

We would like to see Sava unite her forces and acquire new ones so that they could command attention. Whether that is possible or not, we do not know. The instructor desires more discipline and discipline is essential to any organization, freelance or otherwise. However, self-inflicted discipline is governed considerably by the results obtained. Certainly, being punctual for rehearsals is determined very much by the success obtained at a concert. A singer is more apt to take interest in a growing successful unit than in one that just comes and goes. Sava must make some effort therefore, to coordinate the efforts of the singers and to close its ranks more firmly. Otherwise, it does not pay for it to struggle along.

Comrade Frank Zaitz is on a lecture tour through Pennsylvania and Ohio and we recommend to our many friends that they go and hear him wherever possible. We were very pleased with the message Frank had for us a month ago at the meeting of Branch No. 1. It is this type of news which will no doubt interest our many friends in other parts of the

WHICH ONE WILL IT LAND IN?

AT THE FRONT

With Norman Thomas

As the campaign wore on, I expected a very low Socialist vote in New York State. It was a little lower than I expected and, unless a wholly improbable miracle has occurred up state, we have lost our legal place on the ballot.

Why? Not because New York Socialists during the campaign wasted their strength in factionalism or loafed. Considering the size of the campaign I've been in, and I can't too liberally praise the work of my colleagues, the Party Committees, and the Jimmy Higgins.

Two factors combined to cut the vote even below what we got in 1937 and what we needed to keep the party on the ballot: (1) The real and despicable underground anti-Semitic campaign against Governor Lehman which, I think, was deliberately exaggerated by the Democrats to put pressure on Jews to support him. Anyway, the pressure on Socialist sympathizers who were Jews was terrific. (2) The well financed, unscrupulous and incessant Communist attack on us. They made it "revolutionary" and "Socialistic" to support Lehman, Wagner et al, plus, of course, Amherst! And they had the money, the press and the organization which we did not.

Labor Party

But without these special factors our vote would have been low. The history of working class politics in New York since 1936 shows that it is almost impossible to keep a Socialist Party vigorously alive when it seems to be in competition with a Labor Party even although that Labor Party makes all kinds of mistakes.

The A. L. P. was this year a disappointment to its own rank and file; it made almost no campaign—except as Communists used it—upstate. Yet, unquestionably our former supporters turned to it almost without exception.

I do not regret this campaign of 1938. It was necessary for our education. We played some part in general education and, I think, helped the elements in the A. L. P. opposed to the deals which, on the whole, turned out so badly for them. Logically we were overwhelmingly right and it is a more serious blow, not merely to us but to the progress of working class emancipation, than many will recognize that the workers so completely ignored all our arguments in the voting.

Lehman's version of the New Deal offers them very little!

FUTURE RELATIONS

But we have to face facts as they are. Two things are clear as a result of the figures of this election in New York and the size of the party membership itself: (1) We cannot continue primarily as a campaign organization, functioning at the polls in connection with the A. L. P. (2) We must continue and increase Socialist education and organization if Socialism is not to be lost sight of in the short sighted and opportunistic mazes of Labor Party power politics. The inescapable conclusion is that we must shape our organization and our work primarily to other than electoral activities, and if possible find a place in the A. L. P. for electoral activity.

This general program will be aided by a reunion of all truly Socialist forces, some of which unquestionably are to be found in the S. D. F. They share with us a feeling for the gravity of the present situation.

MUST CARRY ON

Fortunately, the almost complete failure of the A. L. P. power politicos deals (except in the case of Marcanito, the Republican-Communist-Laborite) combined with the good, although not remarkable, state wide vote for the A. L. P., gives us ground for hope for genuine progress in the A. L. P. toward independent political action.

The remarks are based exclusively on the New York situation and I am glad that the N. E. C. has already appointed a good committee to explore the situation objectively. We can't possibly quit. Never were Socialists more needed than at a time when the New Deal is failing and Communist tactics more and more nearly resemble the Fascist tactics which they denounce. The question is how best to shape our organization and work. That is the task for us to face.

NEW DEAL FAILURE

The election as a whole shows a not unnatural swing toward conservatism or reaction. This is due not merely to that ebb and flow of tides in social affairs with which history makes us familiar. It is due to the failure of the New Deal to bring prosperity or to hold up any clear torch to guide the people on their way.

The defeat of Governors Murphy, La Follette and Benson was clearly a triumph for conservatism or reaction. One does not need to regard the defeated governors as heroes of Socialism to recognize the fact. Gov. Murphy's defeat was a dangerously misguided rebuke to his wise handling of a strike situation. On the

other hand, Olson in California is a big improvement on Merriam.

But the defeat of other Democratic Governors and Senators was no triumph for reaction. Earle was defeated in Pennsylvania largely because of disgust over charges of graft and the shocking conditions within his own Party. Ely's defeat in New Jersey was, in large part, a most welcome rebuke to Hagueism and to the disgraceful alliance of the Roosevelt Administration with America's leading forerunner of fascism.

Some Labor Gains

In other states, notably Maryland, and of course, the solid South, the Democratic victory means as little for "progressivism" as would the Republican. I take it that that statement is true in Illinois.

All this and more adds up to saying that, despite set-backs, the results are by no means all bad. The people in New York State and on the West Coast (except Oregon) seem to have done pretty well with the constitutional and other referendum votes. New York defeated three out of the five constitutional amendments which we opposed; one other doesn't matter much; and the vote on amendment No. 1, which we opposed—and which does matter—was close.

California defeated the anti-labor proposal, and also the "ham and eggs" plan—good in intention but dangerous and misleading in substance.

There is no cause for despair over democracy. There is cause for better organization of its forces. That involves recognition of the fact that Roosevelt has not made, or even tried very hard to make the Democratic Party "progressive," let alone farmer-labor. The workers must build their own party.

Drive to Organize Chicago Aluminum Plants

Chicago, Ill. — The Aluminum Workers of America affiliated with the CIO is intensifying its drive to organize the aluminum factories in the Chicago area, according to an announcement made recently by Field Representative Leon Lazar.

A charter has just been issued by the International to the workers of the Aluminum Products Company in Lemont and the Stainless Steel Company in La Grange. The Aluminum Workers a majority in both plants.

Anyone desiring further information has been requested by Mr. Lazar to get in touch with him at the CIO regional office, Room 106, 1550 W. Van Buren St., Chicago, Illinois, or by telephoning him at Haymarket 8326.

New Agricultural Robot

The machine cotton picker has been a success for several years. Last month a mechanical sugar cane cutter that does the work of fifty field hands was demonstrated in Louisiana. October brings news of the mechanical corn picker which also husks and deposits ears in a wagon, more than 20,000 of these machines being already used in the Middle West. Each machine displaces three hand pickers and it reduces the labor cost one-half.

The mechanized farm becomes more and more a reality and with it develops a wage labor system and even greater agricultural surpluses which cannot be sold and cannot be consumed because great masses cannot buy. Capitalism has produced these absurdities in urban production; it now brings them to the farm. The case for Social Democracy is materially strengthened by such remorseless economic changes.

—New Leader.

Fools

I think that I shall never see, Such erring fools as we, Who seek to settle our disputes In ways unworthy of the brutes. We raise and feed a million men To kill a million more again. Devise such murdering machines As bombing planes and submarines And from their quiet kias and slips Send floating planes and battleships With liquids, acids, oils corrosive Assemble deadlier explosives. We rack our little demon wits For ways to shatter men to bits. These lads of ours so fair today Tomorrow murderers who slay.

At wars behest they shoot and stab Parry and thrust, rip, gorge and jab And when at last we've wrecked the planet And ruined all we can upon it, When we have laid our cities waste And lovely country sides defaced, War lords and arbiters most able Assemble round the council table To do when worst has come to worst The things we should have done at first.

—C. H. McCreas.

FALCON CORNER ON PAGE FIVE